

ปัจจัยความเสี่ยงในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้งานอินเทอร์เน็ต

Risk Factors Affecting Offenses Related to Use of Internet

สหทัศน์ ฉัตรนพคุณ¹ และ นลินภัทร์ บำเพ็ญเพียร²

Sahatas Chatnopakun¹ and Nalinpat Bhumpenpein²

ภาควิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมดิจิทัล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

¹s6207011858111@email.kmutnb.ac.th, ²nalinpat.b@itd.kmutnb.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยความเสี่ยงในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 คน ระหว่างกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม 2564 ด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความถี่ของการกระทำความผิดในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ซึ่งผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณแบบ Stepwise พบปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายความเสี่ยงในการกระทำความผิดจำนวน 4 จาก 7 ปัจจัย ได้แก่ การเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลลามกการเผยแพร่ข้อมูลหมิ่นประมาทบุคคลอื่นการเผยแพร่หรือตัดแปลงไฟล์ออนไลน์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และการเล่นพนันออนไลน์ สามารถทำนายความเสี่ยงข้างต้นได้ร้อยละ 44.357

คำสำคัญ : การกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต ปัจจัยเสี่ยง

Abstract

This paper aims at analyzing risk factors of offenses related to use of Internet, according to the Computer Crimes Act. Data were collected from 400 samples in Bangkok and perimeter during February and March 2021, by online questionnaires. Data were analyzed by stepwise multiple linear regression. The result reveals that there are four out of seven significant risk factors including disseminating or transmitting obscene information, publishing defamatory information, publishing or modifying files that infringe copyrights and online gambling. These found factors could be used to predict risks in action at 44.357%.

Keyword : Computer-related Offences, Internet Usage Behavior, Risk Factor

1. บทนำ

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของคนทุกเพศทุกวัยและเชื่อมโยงถึงกันทั่วโลก ทำให้เข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลคอมพิวเตอร์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และไร้ขีดจำกัด หากไม่พึงระวังอาจนำไปสู่การทำความผิดโดยที่ไม่รู้ตัว และส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน สังคม หรือ

ประเทศชาติได้ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยความเสี่ยงในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ [1] ซึ่งกล่าวถึงลักษณะในการกระทำความผิดของผู้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลคอมพิวเตอร์ รวมถึงบทลงโทษในการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล สังคมส่วนรวม และความมั่นคงปลอดภัยของ

ประเทศชาติการกระทำความผิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต ส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้าง ซึ่งสามารถพบเห็นได้หลากหลาย รูปแบบบนสื่อสังคมที่สามารถเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว ทั้งการละเมิด บิดเบือน ดัดแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น หรือการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่คำนึงถึง ศีลธรรมและจริยธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจผิดตื่นตระหนก เสียชื่อเสียงเสียทรัพย์สิน หรืออาจกระทบต่อความมั่นคง ปลอดภัยของประเทศดังนั้นกฎหมายจึงเป็นเรื่องสำคัญ ที่ทุกคนควรทราบเพื่อไม่ให้ทำความผิดและสามารถป้องกันการ ละเมิดจากบุคคลอื่นได้ [2]

2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ (พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์) เป็นกฎหมายที่บัญญัติ ขึ้นในปี พ.ศ. 2550 [1] และประกาศแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 [3] ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) บททั่วไป เป็นส่วนอธิบาย การใช้บังคับ และนิยามคำศัพท์ 2) หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ กล่าวถึง บทลงโทษที่เกี่ยวกับการกระทำผิดที่ส่งผลกระทบต่อระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การกระทำผิดที่ส่งผลต่อคอมพิวเตอร์ ได้แก่ มาตรา 5, 6, 7, 8, 9, 10 และ 13 เป็นการทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นได้รับความเสียหาย หรือ เสียทรัพย์สินในรูปแบบตัวเงิน ลิขสิทธิ์ หรือข้อมูลทางธุรกิจ และการกระทำผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ ได้แก่ มาตรา 11, 14, 15, 16, 16/1 และ 16/2 เป็นการเผยแพร่ หรือส่งต่อข้อมูลทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน เสียหาย เสียชื่อเสียง อับอาย หรือดูหมิ่น รวมถึงการให้ความร่วมมือ หรือรู้เห็นเป็นใจของผู้ให้บริการ ทั้งนี้มีบทกำหนดโทษ เพิ่มเติมในมาตรา 12 และ 12/1 สำหรับกรณีกระทำความผิด ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่น ประชาชน สังคม เศรษฐกิจ หรือประเทศชาติ และถ้ากระทำความผิด นอกพระราชอาณาจักรต้องรับโทษตามเงื่อนไขในมาตรา 17 และ 3) หมวด 2 พนักงานเจ้าหน้าที่กล่าวถึง การกำหนด

อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการและ ปฏิบัติตามขั้นตอน กระบวนการ และหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม รวมถึงหน้าที่ของผู้ให้บริการในการจัดเก็บรักษาข้อมูล สำหรับใช้ระบุตัวตนของผู้ใช้บริการได้

ปัจจัยความเสี่ยงในการกระทำผิดเกี่ยวกับการใช้งานอินเทอร์เน็ต

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถจำแนก ปัจจัยความเสี่ยงในการกระทำผิดเกี่ยวกับการใช้งาน อินเทอร์เน็ตจำนวน 7 ปัจจัย ดังนี้

1. การเข้าสู่ระบบด้วยรหัสผู้ใช้ของบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาตรา 5 และ 7 มีโทษในฐานะเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันโดยมิชอบ [2] และถ้าเข้ารหัสผู้ใช้ของบุคคลอื่นบอกแก่บุคคลที่สาม ทำให้เกิดความเสียหายจะมีความผิดตามมาตรา 6 เพิ่มเติมด้วย [4] ซึ่งความผิดที่กล่าวถึงมีแนวโน้มกระทำความผิดอื่น ร่วมด้วย ทั้งการละเมิด การหมิ่นประมาท หรือการฉ้อโกง ซึ่งผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตอาจขาดความรู้ความเข้าใจด้าน กฎหมาย และคิดว่าสามารถกระทำได้บนอินเทอร์เน็ต ได้อย่างอิสระระบุตัวตนไม่ได้ [2]

2. การก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่บุคคลอื่นถือ เป็นการคุกคามทางอินเทอร์เน็ตประเภทหนึ่งที่มีลักษณะ เป็นการกระทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่อง อาจละเมิดสิทธิส่วนตัว ในการใช้ชีวิตประจำวันจนส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกาย หรือจิตใจซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาตรา 11 มีโทษในฐานะส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ที่มีลักษณะก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูล โดยการกระทำข้างต้นส่วนใหญ่จะพบในการเชิญชวนเชิง พาณิชย์หรือในการกระทำเรื่องที่ไม่ดีที่อาจผิดกฎหมาย เช่น การส่งข้อมูลลามก หรือการข่มขู่ เป็นต้น[5]

3. การเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลที่บิดเบือน ปลอม หรือเป็นเท็จ ที่รู้จักกันในคำว่า ข่าวปลอมเป็นข้อมูลหรือ ความรู้ที่ไม่ถูกต้องเผยแพร่บนสื่อสังคม [6] เพื่อจุดประสงค์ บางอย่าง เช่น ล้อเลียน เสียชื่อเสียง ชี้นำ บิดเบือน ปลอมแปลง หรือเชื่อมโยงเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าหากัน เป็นต้น ทำให้

เกิดความเข้าใจที่ผิดเพี้ยนไปซึ่งเป็นการกระทำดังกล่าว เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาตรา 14 (1) (2) (3) และ (5) มีโทษในฐานนำข้อมูลที่บิดเบือน ปลอม หรือเป็นเท็จ เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ความมั่นคงปลอดภัยหรือเศรษฐกิจของประเทศ [7]

4. การเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลลามกในปัจจุบัน สื่อลามกทั้งข้อความ รูปภาพ และวิดีโอ ในรูปแบบหนังสือ นิตยสาร การ์ตูน หรือภาพยนตร์ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ทำให้มีผู้คนจำนวนมากเสพติดสื่อลามก [8] ซึ่งสื่อลามกอาจเกิดมาจากผลลัพธ์ในการกระทำอื่น เช่น การหมิ่นประมาท จากการส่งต่อข้อมูลให้ผู้อื่นเสียหาย [2] การถูกกลั่นแกล้ง ทางอินเทอร์เน็ต [9] และการคุกคามทางเพศ [10] โดยการกระทำข้างต้นอาจส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้ถูกกระทำ และเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาตรา 14 (4) และ (5) มีโทษในฐานการนำข้อมูลลามก เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์รวมถึงการส่งต่อ ทั้งนี้ อาจมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ประกอบกับการหมิ่นประมาท ในมาตรา 326 และ 328 ร่วมด้วย [2]

5. การเผยแพร่ข้อมูลหมิ่นประมาทบุคคลอื่นทั้งในรูปแบบข้อความ เสียง รูปภาพ หรือวิดีโอ มักพบได้บนสื่อสังคมจากการนำเสนอข่าวที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริงของนักข่าวพลเมืองที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น [11] ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 และ 328 หรืออาจมีความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาตรา 14 (1) และ มาตรา 16 ที่เป็นส่วนเพิ่มเติมจากประมวลกฎหมายอาญา ให้ครอบคลุมในการกระทำความผิดที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น [2] โดยการหมิ่นประมาททางคอมพิวเตอร์อาจมีที่มาจากการกลั่นแกล้งออนไลน์จากการส่งต่อหรือเผยแพร่ข่าวลือให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง [9] ทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อตัวบุคคลหรือครอบครัว ซึ่งยากต่อการแก้ไขความเข้าใจของบุคคลทั่วไปให้รับรู้เรื่องราวในความเป็นจริงได้

6. การเผยแพร่หรือตัดแปลงไฟล์ออนไลน์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์มีความครอบคลุมงานถึง วรรณกรรม โปรแกรมคอมพิวเตอร์ นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ

ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ [12] หากพบการละเมิดงานที่มีลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตสามารถขอให้ระงับข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาตรา 20 [13] ซึ่งการละเมิดลิขสิทธิ์อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรา 7 และ 9 ในการเข้าถึงข้อมูลของบุคคลอื่นที่มีมาตรการป้องกันโดยมิชอบและมีแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมข้อมูลคอมพิวเตอร์ [14] โดยการละเมิดลิขสิทธิ์ไฟล์ออนไลน์ในรูปแบบภาพยนตร์ การ์ตูน เพลงและโปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถพบได้ง่ายบนสื่อสังคมหรือเพียงค้นหาในโปรแกรมค้นหา (Search Engine) ก็เจอเว็บไซต์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์เป็นจำนวนมาก [15]

7. การเล่นเกมออนไลน์ปัจจุบันมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยช่องทางที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีรูปแบบการเล่นที่หลากหลาย การใช้งานไม่ซับซ้อน และมีกลยุทธ์ดึงดูดให้เข้าใช้งานซึ่งการพนันออนไลน์มีเนื้อหาที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน นอกจากเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนันแล้วเจ้าหน้าที่สามารถใช้อำนาจในการระงับเว็บไซต์พนันได้ตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาตรา 20 [16] และการโฆษณาอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ได้รับข้อความ อาจมีความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาตรา 11 ร่วมด้วย [17]

จากการศึกษาปัจจัยความเสี่ยงในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตทั้ง 7 ปัจจัย สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย การเข้าสู่ระบบด้วยรหัสผู้ใช้งานของบุคคลอื่น (X_1), การก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่บุคคลอื่น (X_2), การเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลที่บิดเบือน ปลอม หรือเป็นเท็จ (X_3), การเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลลามก (X_4) และการเผยแพร่ข้อมูลหมิ่นประมาทบุคคลอื่น (X_5) เป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาตรา 5, 7, 11, 14 และ 16 และอาจเกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่นตามรูปคดี และ 2) ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อมต่อ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย การเผยแพร่หรือตัดแปลงไฟล์ออนไลน์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ (X_6) และการเล่นเกมออนไลน์ (X_7) เป็นการกระทำความผิด

ใน พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์และ พ.ร.บ. การพนัน ซึ่งการกระทำ ความผิดดังกล่าวต้องใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาตรา 20 ในการระงับการแพร่หลาย หรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ และอาจมีความผิดอื่นใน พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์หรือกฎหมายอื่นร่วมด้วย

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยนี้ คือ ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ จังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ตามสูตรทาโร ยามาเน่ ที่ระดับ ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึง มีนาคม 2564 ด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความถี่ของ การกระทำความผิดแบบอิเล็กทรอนิกส์ ระดับ ทั้งนี้แบบสอบถาม ดังกล่าวได้ประเมินความเที่ยงตรงด้วยค่าความสอดคล้อง IOC จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และทดสอบหา ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบ์คมีค่าเท่ากับ 0.963 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ต และส่วนที่ 2 ปัจจัยความเสี่ยงในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้งาน อินเทอร์เน็ต ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปร (X_1-X_7) และตัวแปรตาม (Y) คือ ลักษณะการกระทำความผิด

4. ผลการดำเนินการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการใช้ อินเทอร์เน็ต

พบผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 268 คน และเพศชาย จำนวน 132 คน มีอายุ 30-39 ปี จำนวน 184 คน 20-29 ปี จำนวน 135 คน 40-49 ปี จำนวน 65 คน 50-59 ปี จำนวน 16 คน ตามลำดับ ซึ่งไม่มี ผู้ตอบแบบสอบถามอายุต่ำกว่า 20 ปี และ 60 ปีขึ้นไป มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 278 คน ปริญญาโท จำนวน 98 คน ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 22 คน และ ปริญญาเอก จำนวน 2 คน ตามลำดับ เสียค่าบริการ อินเทอร์เน็ตต่อเดือน 500-999 บาท จำนวน 214 คน

1-499 บาท จำนวน 115 คน 1,000-1,499 บาท จำนวน 51 คน 1,500 บาทขึ้นไป จำนวน 16 คน และไม่เสีย ค่าใช้จ่าย จำนวน 4 คน ตามลำดับ ใช้อินเทอร์เน็ตต่อวัน เฉลี่ย 4-6 ชั่วโมง จำนวน 111 คน 7-9 ชั่วโมง จำนวน 82 คน 10-12 ชั่วโมง จำนวน 67 คน 13 ชั่วโมงขึ้นไป จำนวน 67 คน 1-3 ชั่วโมง จำนวน 59 คน และไม่เกิน 1 ชั่วโมง จำนวน 13 คน ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้งาน อินเทอร์เน็ตช่วงเวลาตั้งแต่ 6.00-23.59 น. ณ ที่พักอาศัย ที่ทำงานหรือสถานศึกษา และระหว่างการเดินทาง สื่อสังคม ที่ใช้เป็นประจำ ได้แก่ Facebook, Twitter, Instagram, YouTube และ Line และมักใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับ กิจกรรมเพื่อความผ่อนคลาย ค้นหาข้อมูลติดตามข้อมูล ข่าวสาร รับ-ส่งอีเมล ติดต่อสื่อสาร สนทนาทางออนไลน์ และทำธุรกรรมทางการเงิน

4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงในการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการใช้งานอินเทอร์เน็ต

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ แบบ Stepwise แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
	B	Std. Error			
Constant	0.241	0.062		3.878	0.000
X ₅	0.266	0.069	0.230	3.865	0.000
X ₆	0.178	0.041	0.218	4.326	0.000
X ₇	0.182	0.044	0.201	4.147	0.000
X ₄	0.140	0.053	0.148	2.621	0.009
R = 0.663		Adjusted R Square = 0.434			
R Square = 0.440		Std. Error of the Estimate = 0.444			

จากตารางที่ 1 สามารถทำนายปัจจัยความเสี่ยง ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้งานอินเทอร์เน็ต (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละปัจจัยสามารถสร้างเป็น สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $Y = 0.241 + 0.230X_5 + 0.218X_6 + 0.201X_7 + 0.148X_4$

โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ปัจจัยสามารถร่วมกันทำนายปัจจัย ความเสี่ยงข้างต้น (Y) ได้ร้อยละ 44.357

การเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลลามก (X_4) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายส่วนใหญ่มีความเสี่ยง ในการกระทำดังกล่าวมากกว่าเพศหญิง และมีการเข้าถึง ข้อมูลลามกทางเว็บไซต์หรือสื่อสังคม โดยการเข้าชมหรือ ส่งต่อในช่องทางส่วนตัวมากกว่าการเผยแพร่ในที่สาธารณะ ในปัจจุบันข้อมูลลามกบนอินเทอร์เน็ตมีจำนวนมาก สามารถเข้าชมได้ฟรีหรือเสียเงินค่าสมาชิก และยังพบเห็นได้ ในลักษณะของโฆษณาบนเว็บไซต์ที่ไม่มีการกรองข้อมูล โฆษณา เช่น เว็บไซต์ดูหนังออนไลน์ฟรี และเว็บไซต์ ข่าวสาร เป็นต้นซึ่งข้อมูลลามกที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น จากช่องทางที่กล่าวมาข้างต้น มีผลมาจากการนำข้อมูล ลามกเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตเป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาตรา 14 (4) และอาจมีความเสี่ยง ในการเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลลามกสู่ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นความผิดตาม มาตรา 14 (5) ด้วย

การเผยแพร่ข้อมูลหมิ่นประมาทบุคคลอื่น (X_5) มักพบบนสื่อสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีชื่อเสียง ในลักษณะการพูดพาดพิง เสียดยตี ว่าร้ายหรือล้อเลียน ปมด้อยในเรื่องต่าง ๆ ให้บุคคลอื่นเสียชื่อเสียงถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง [18] ซึ่งพบผู้ตอบแบบสอบถามมีการโพสต์ ข้อความหรือรูปภาพให้บุคคลอื่นเสียหายในอดีตมากกว่า ในปัจจุบันอาจมีสาเหตุมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ กระทำ ด้วยอารมณ์ชั่ววูบ หรือยังไม่มีความรู้ความเข้าใจกฎหมาย ดีพอ โดยปัจจุบันข่าวการหมิ่นประมาทบุคคลอื่นพบเห็น การฟ้องร้องเป็นจำนวนมาก ทำให้คนเริ่มตระหนักถึงโทษ ของการหมิ่นประมาทมากยิ่งขึ้น

การเผยแพร่หรือดัดแปลงไฟล์ออนไลน์ที่ละเมิด ลิขสิทธิ์ (X_6) เช่น เพลง ภาพยนตร์ การ์ตูน และโปรแกรม คอมพิวเตอร์ เป็นต้น สามารถพบไฟล์ละเมิดลิขสิทธิ์ได้บน เว็บไซต์หรือสื่อสังคมโดยผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรม ดาวน์โหลดไฟล์และติดตั้งโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มี การละเมิดลิขสิทธิ์มากกว่าการเผยแพร่ไฟล์ละเมิดลิขสิทธิ์ ด้วยตนเอง ซึ่งการดาวน์โหลดไฟล์ละเมิดลิขสิทธิ์มาใช้งาน ส่งผลกระทบต่อสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์อาจมีความผิดตาม

พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ แต่ในปัจจุบันไฟล์ออนไลน์ที่ให้บริการทาง อินเทอร์เน็ตมักใช้กลไกป้องกันไม่ให้ใช้งานแบบละเมิด ลิขสิทธิ์ [15] และมีช่องทางการให้บริการอย่างถูกต้องตาม ลิขสิทธิ์ทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นอีกด้วย

การเล่นพนันออนไลน์ (X_7) เช่น ไพ่ บาคาร่า หวย ทายผลฟุตบอล และเกมพนันต่าง ๆ เป็นต้น มีกลยุทธ์ ชักชวน เพื่อดึงดูดใจให้ร่วมเล่นพนันผ่านช่องทางต่าง ๆ ในรูปแบบโฆษณาชวนเชื่อบนเว็บไซต์หรือสื่อสังคมที่มีการ นำเสนอเป็นป้ายโฆษณา (Banner) หรือหน้าต่างโฆษณา (Pop Up) เป็นต้น [17] โดยผู้ตอบแบบสอบถามพบเห็น โฆษณาเชิญชวนให้ร่วมเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ตอยู่ บ่อยครั้ง อาจเป็นเหตุจูงใจให้เข้าร่วมเล่นพนันออนไลน์ได้ ทำให้ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตมีความเสี่ยงในการกระทำ ความผิดตาม พ.ร.บ. การพนัน ในฐานะผู้ร่วมเล่นพนันด้วย

5. สรุปผลและอภิปรายผล

ปัจจัยความเสี่ยงในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้งาน อินเทอร์เน็ตจากการเก็บข้อมูลของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต ในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 คน ซึ่งทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ถดถอย เชิงเส้นพหุคูณ แบบ Stepwise พบ 4 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลลามกการเผยแพร่ข้อมูล หมิ่นประมาทบุคคลอื่นการเผยแพร่หรือดัดแปลงไฟล์ ออนไลน์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และการเล่นพนันออนไลน์ ที่สามารถทำนายความเสี่ยงข้างต้นได้ร้อยละ 44.357 โดยทั้ง 4 ปัจจัย มีความสอดคล้องกับ [2, 16, 19] ในด้าน การเข้าถึงข้อมูลที่พบเห็นได้ทั่วไปทั้งเว็บไซต์และสื่อสังคม จำนวนมาก และเป็นการกระทำความผิดที่กระทำได้อย่าง รวดเร็ว จึงมองเป็นเรื่องที่สามารถยอมรับได้หรือเป็นเรื่อง ปกติทั่วไปที่พบได้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ อาจส่งผลกระทบต่อ บุคคลใดบุคคลหนึ่งไปจนถึงสังคมในวงกว้าง เนื่องจาก เมื่อข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตแล้วบุคคลทั่วไป ก็สามารถเข้าถึงได้ ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมความเข้าใจ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตให้ประชาชน รู้ถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติ และบทกำหนดโทษซึ่งอาจพัฒนาเป็น แนวทางการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเช่นเดียวกับ

งานวิจัยของ [20] ในการเสนอแนวทางให้ความรู้และสร้างความเข้าใจต่อผลกระทบในการส่งต่อข้อมูล 3 แนวทาง ได้แก่ 1) สร้างพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ 2) สร้างความตระหนักรู้ และ 3) สร้างมาตรการตั้งรับเพื่อควบคุมปัญหา เพื่อลดความเสี่ยงในการกระทำผิดได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] ราชกิจจานุเบกษา. (วันที่ 18 มิถุนายน 2550). พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550. เล่ม 124 ตอนที่ 27 ก: 4-13.
- [2] พัฒนาพร โกวพัฒน์กิจ และคณะ. (2560). *โครงการวิจัยแนวโน้มพฤติกรรมในการกระทำความผิดทางอาญาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ*. สถาบันวิจัยและพัฒนา รพี พัฒนศักดิ์ สำนักงานศาลยุติธรรมร่วมกับศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] ราชกิจจานุเบกษา. (วันที่ 24 มกราคม 2560). พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. เล่ม 134 ตอนที่ 10 ก: 24-35.
- [4] สำนักส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2554). *บทลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550*, เอกสารประกอบการอบรม หลักสูตรการปฏิบัติและการป้องกันเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์.
- [5] รักษ์ชิตา โพธิ์พิทักษ์กุล. (2550). *มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางอินเทอร์เน็ต (Cyberstalking)* (สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศและธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ บัณฑิตวิทยาลัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [6] Jang, S. M. and Kim, J. K. (2018). "Third person effects of fake news: Fake news regulation and media literacy interventions," *Computer in Human Behavior*, 80, 295-302.
- [7] รัตนาภรณ์ จอมมูล. (2563). มาตรการทางกฎหมายในการกำกับควบคุมข่าวปลอมทางการเมืองบนโลกโซเชียล. *CMU Journal of Law and Social Sciences*, 13(1), 1-23.
- [8] Daniel, T.L. S., Cecilia, M.S. Ma., (2016), "A Six-Year Longitudinal Study of Consumption of Pornographic Materials in Chinese Adolescents in Hong Kong," *Journal of Pediatric and Adolescent Gynecology*, 29(1), S12-S21.
- [9] เมธิณี สุวรรณกิจ. (2560). "มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกกลั่นแกล้งในสังคมออนไลน์," *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 10(2), 49-70.
- [10] ทิพวัลย์ ศรีรักษา. (2561). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับกรณีการคุกคามทางเพศโดยการเฝ้าติดตามก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ และข่มขู่* (สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนกรยุติธรรมทางอาญา คณะนิติศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- [11] สุรสิทธิ์ วิทยาธิรัฐ, "Fact News: วิฤตความเชื่อมั่นของข่าวยุคสื่อดิจิทัล," *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 5(1), 10-13.
- [12] ราชกิจจานุเบกษา. (วันที่ 21 ธันวาคม 2537). พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537. เล่ม 111 ตอนที่ 59 ก: 1-22.
- [13] ทริพย์สินทางปัญญา, กรม. (2560). *คำแนะนำในการยื่นคำขอให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560*. นนทบุรี: กรมทรัพย์สินทางปัญญา.

- [14] สรยศ ยิ่งบุญ. (2557). “ผลกระทบทางกฎหมายของร่าง Stop Online Piracy Act,” *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 7(1), 194-207.
- [15] ช้องนาง วิฑูรานพงษ์. (2561). “กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญากับการคุ้มครองอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และดิจิทัลคอนเทนต์,” *ศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 18(1), 97-106.
- [16] พฤตินัย พรราวพันธุ์. (2562). [วารสารออนไลน์]. *การพนันออนไลน์ภัยใกล้ตัว*, สืบค้น 21 ตุลาคม 2563.
- [17] อรพิน ปานเกษม. (2558). *ปัญหาทางกฎหมายในการควบคุมการโฆษณาการพนันออนไลน์* (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [18] อภิญญาพัทธ์ กุสิยารังสีหิธี. “การกำกับดูแลการเผยแพร่เนื้อหาผ่านสื่อออนไลน์ของนักข่าวพลเมือง,” *วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(1), 87-101.
- [19] เทพรัตน์ พิมลเสถียร, (2560), “แนวทางการส่งเสริมทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้เศรษฐกิจดิจิทัล: กรณีศึกษาธุรกิจเพลงในประเทศไทย,” *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 9(ฉบับพิเศษ), 105-117.
- [20] ประมา ศาสตร์ระจุ. (2562). “ยุทธศาสตร์ภูมิคุ้มกันด้านการรับรู้สื่อ : ความเชื่อและการส่งต่อข้อมูลในสื่อออนไลน์,” *อินทนิลทักษิณสาร*, 14(1), 181-199.